

Wydział Elektroniki i Technik Informatycznych
Politechnika Warszawska

Projektowanie układów sterowania
(projekt grupowy)

Sprawozdanie z projektu i ćwiczenia laboratoryjnego
nr 3, zadanie nr 4

Piotr Chachuła, Cezary Dudkiewicz, Piotr Roszkowski

Warszawa, 2019

Spis treści

I. Projekt

II. Laboratoria

1. Pomiar w punkcie pracy	4
1.1. Komunikacja z obiektem	4
1.2. Punkt pracy	4
2. Charakterystyka obiektu	5
2.1. Inne punkty pracy	5
2.2. Charakterystyka statyczna obiektu	9
2.3. Wzmocnienie statyczne	9
3. Zastosowanie tradycyjnych regulatorów PID i DMC	10
3.1. Regulator PID	10
3.1.1. Postępowanie	10
3.1.2. Wyniki symulacji	10
3.2. Regulator DMC	10
3.3. Wnioski	11
4. Rozmywanie regulatorów	12
4.1. Funkcje aktywacji	12
4.2. Rozmyty regulator PID	12
4.2.1. Algorytm	12
4.2.2. Przykładowe PIDy	14
4.3. DMC	15
4.3.1. Odpowiedzi skokowe	15
4.3.2. Algorytm	19
4.3.3. Przykładowe DMC	20
4.4. Wnioski	22

Część I

Projekt

Część II

Laboratoria

1. Pomiar w punkcie pracy

1.1. Komunikacja z obiektem

Komunikacja z obiektem odbywa się za pomocą funkcji napisanych w środowisku MatLab. Najprostszy program użyty w tym projekcie, który posłużył także do późniejszego pobierania odpowiedzi skokowych znajduje się poniżej (jest to fragment skryptu L3_1.m).

```
addpath('F:\SerialCommunication'); % add a path to the functions
initSerialControl COM3 % initialise com port

N = 420;
step_response = zeros(N+1,1);
i = 0;

while(i<=N)
    %% obtaining measurements
    measurements = readMeasurements(1:7); % read measurements from 1 to 1

    %% processing of the measurements and new control values calculation
    disp([measurements(1),i]);
    step_response(i+1)=measurements(1);

    %% sending new values of control signals
    sendNonlinearControls(29) % new corresponding control values disp(measurements); % process measurements

    i=i+1;
    step_response(i)=measurements(1);

    waitForNewIteration(); % wait for new batch of measurements to be ready
end
```

W tym zadaniu używamy funkcji `sendNonlinearControls`, który wysyła sterowanie w sposób symulujący nieliniowość obiektu. Napisany skrypt działał poprawnie, pozwala na sterowanie sygnałami G1, W1 oraz pomiar T1.

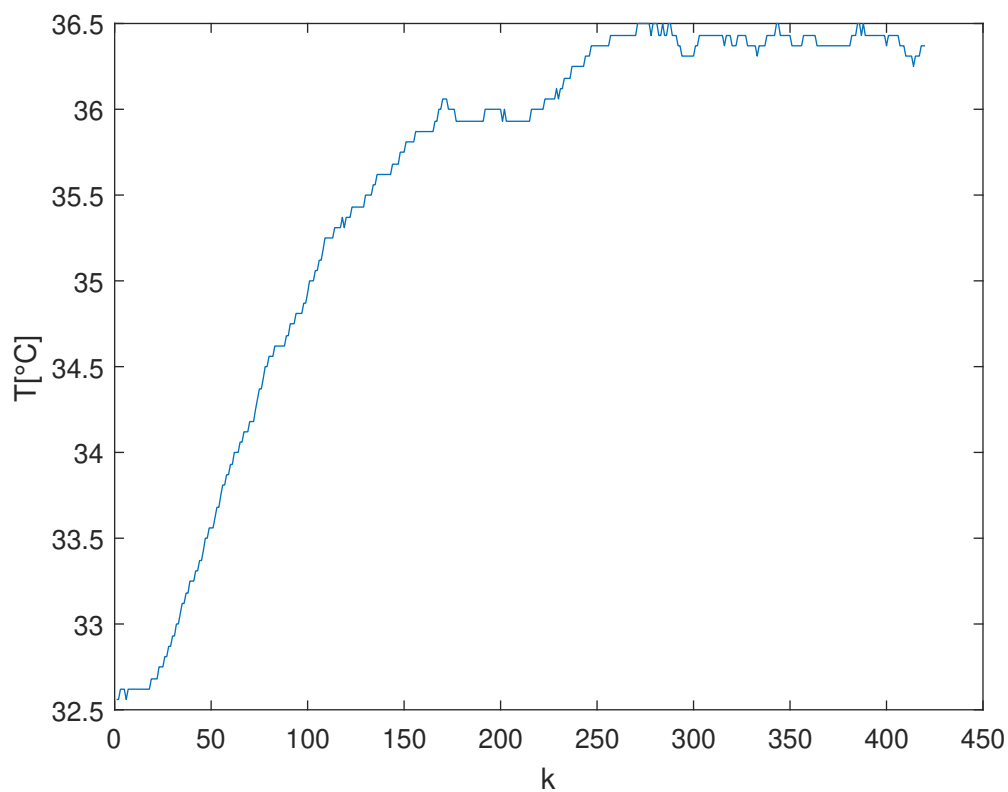
1.2. Punkt pracy

Doprowadzono obiekt do punktu pracy, tj. ustawiono wartości sygnałów W1 na 50, G1 na 29 i poczekano na ustabilizowanie obiektu (ponieważ obiekt jest rzeczywisty wahania temperatury są nieuniknione, zwłaszcza biorąc pod uwagę fakt lokalizacji stanowiska nr 4 w miejscu obok którego przechodzi dużo osób - wszelkie pomiary terażniejsze oraz późniejsze mogą być zaburzone właśnie przez to). Wartość temperatury w punkcie pracy wynosi $T1=35,43^{\circ}\text{C}$.

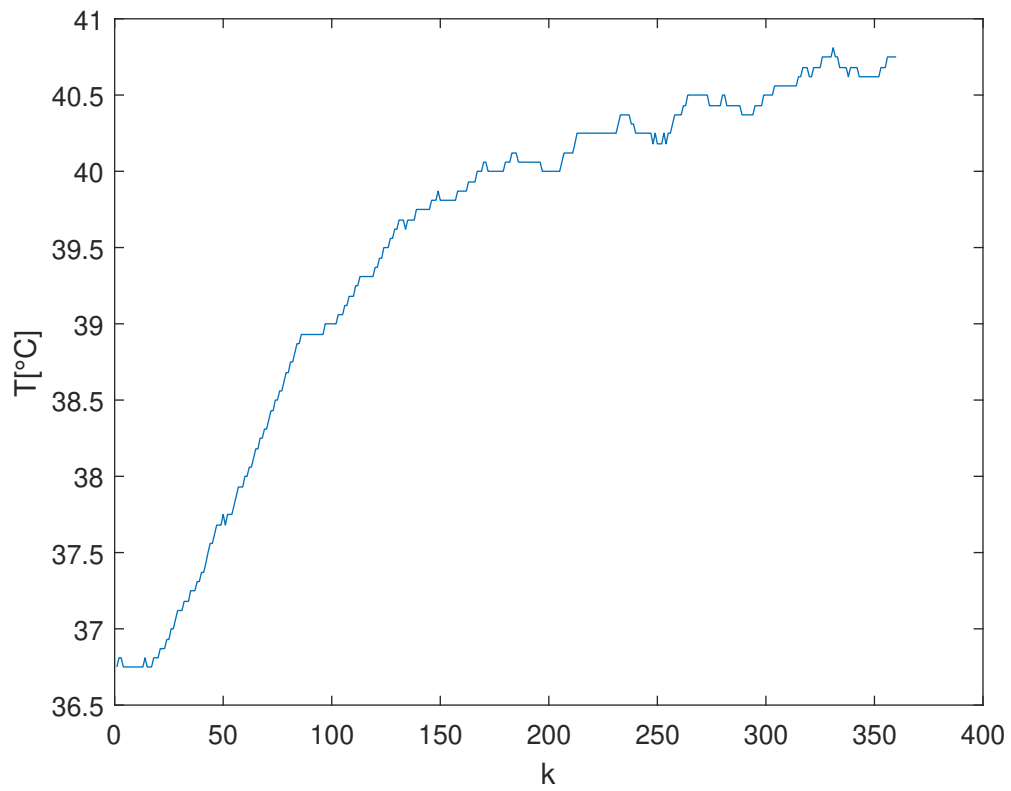
2. Charakterystyka obiektu

2.1. Inne punkty pracy

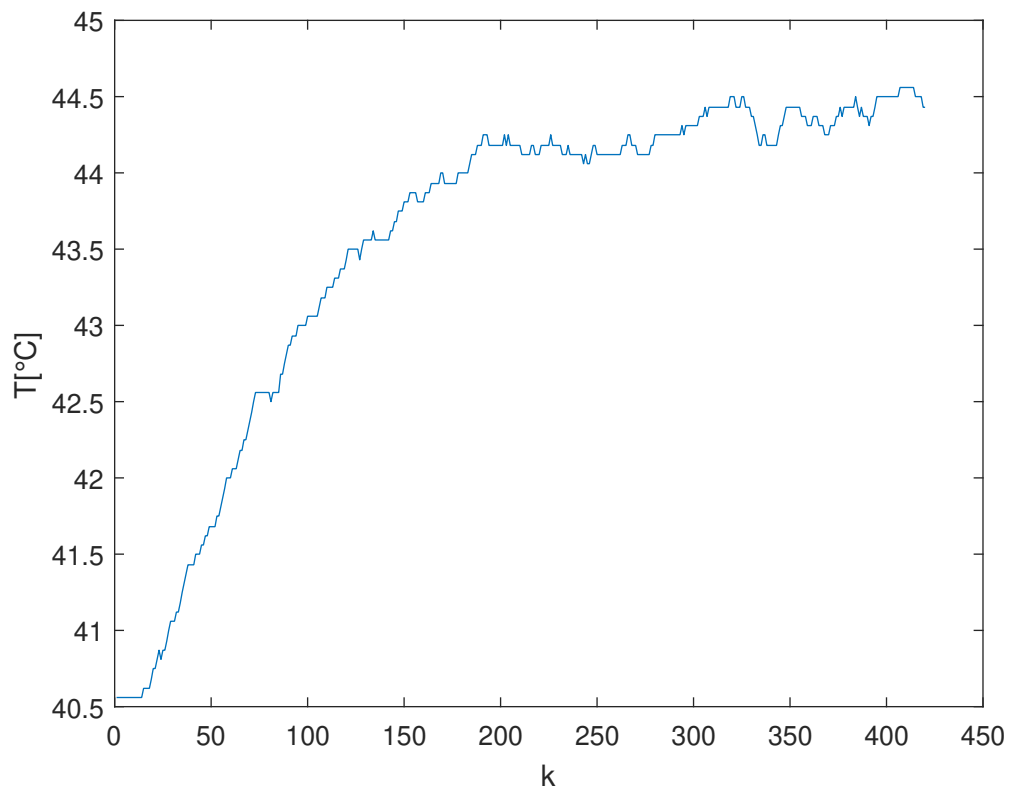
W celu pobrania wartości wyjścia dla innych punktów sterowania postępowano następująco: najpierw pobudzono układ sterowaniem równym $G1=20$ i poczekano na jego stabilizację. Następnie dokonywano skoków tej wartości sterowania o 10, aż do wartości $G1=80$. Przebieg eksperymentu ilustrują poniższe wykresy (skoki sterowania następowały w chwili $t=0$):

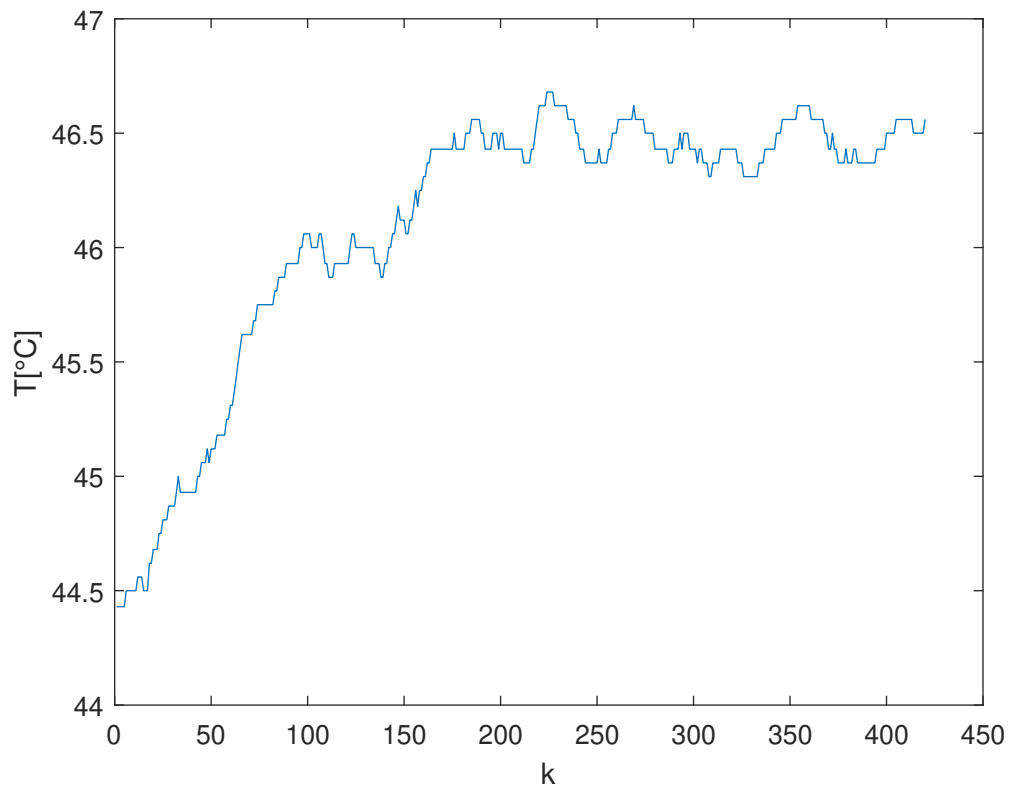
Rys. 2.1. Skok wartości sterowania z 20 do 30

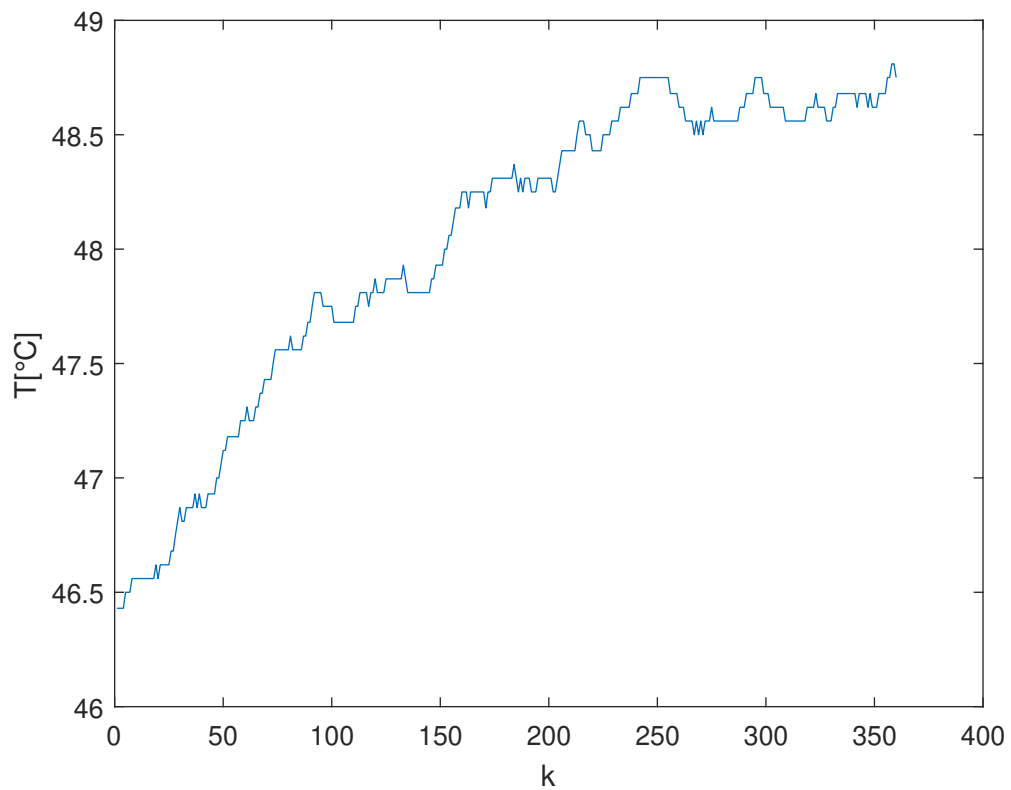
Rys. 2.2. Skok wartości sterowania z 30 do 40

Rys. 2.3. Skok wartości sterowania z 40 do 50

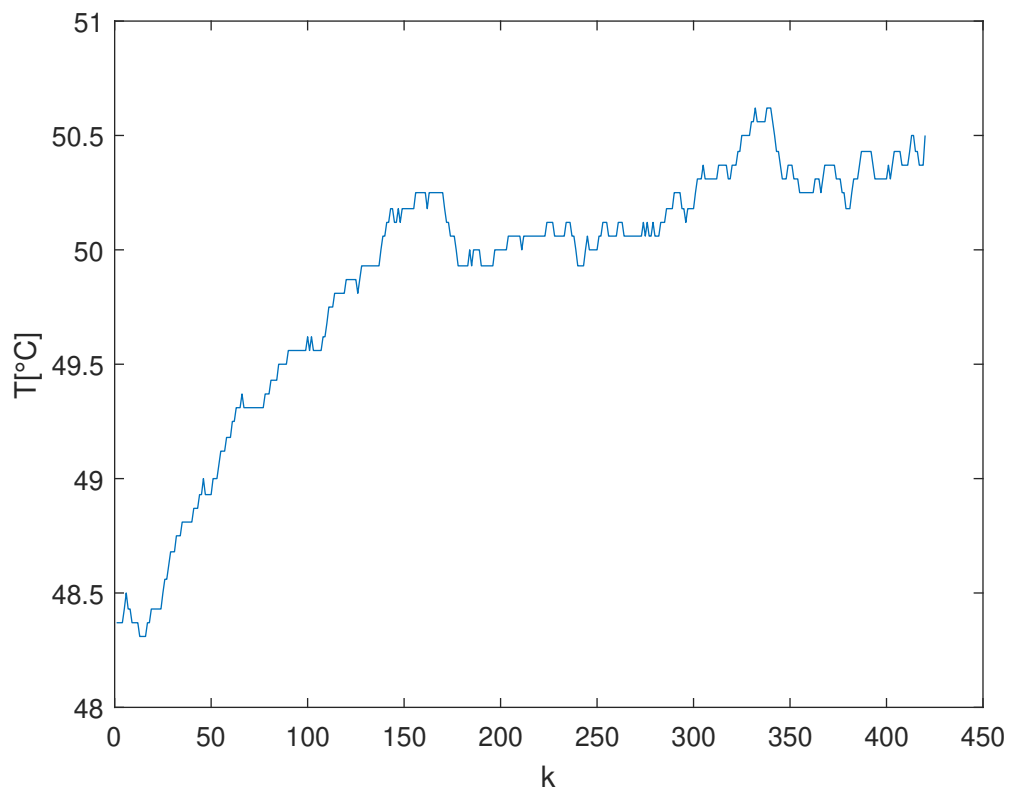

Rys. 2.4. Skok wartości sterowania z 50 do 60

Rys. 2.5. Skok wartości sterowania z 60 do 70

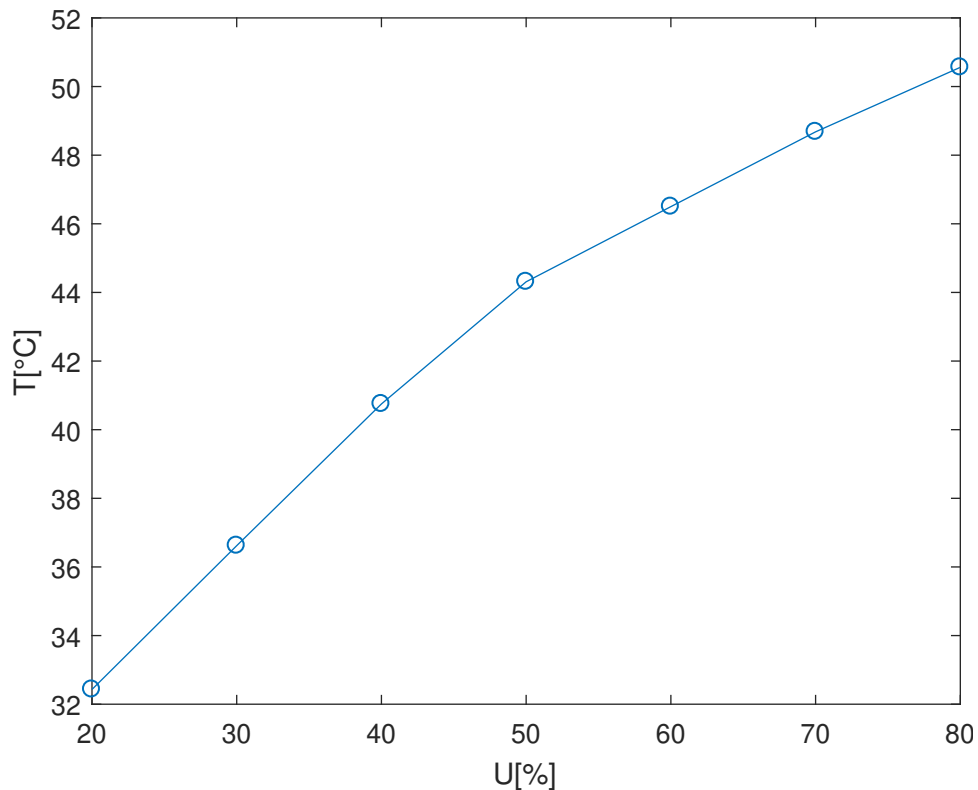
Rys. 2.6. Skok wartości sterowania z 70 do 80

Wyniki przedstawiono w tabeli:

G1[%]	T[°C]
20	32,43
30	36,62
40	40,75
50	44,31
60	46,5
70	48,68
80	50,56

2.2. Charakterystyka statyczna obiektu

Charakterystykę statyczną obiektu w przedziale sterowań G1 od 20 do 80% przedstawiono na wykresie 2.7:

Rys. 2.7. Charakterystyka statyczna obiektu

2.3. Wzmocnienie statyczne

Z wykresu charakterystyki liniowej można stwierdzić, że obiekt nie jest całkowicie liniowy, występuje załamanie charakterystyki w punkcie $U=50\%$. Jednak obiekt jest kawałkami liniowy, przejawia właściwości liniowe w przedziale 20-50% oraz inne właściwości liniowe w przedziale 50-80% - na tych odcinkach obiekt zachowuje się praktycznie w sposób liniowy. Dlatego też możemy policzyć wzmocnienie statyczne obiektu w tych przedziałach sterowania:

$$K_{20-50\%} = \frac{Y(50) - Y(20)}{50 - 20} = \frac{44,31 - 32,43}{50 - 20} = 0,396 \quad (2.1)$$

$$K_{50-80\%} = \frac{Y(80) - Y(50)}{80 - 50} = \frac{50,56 - 44,31}{80 - 50} \approx 0,208 \quad (2.2)$$

3. Zastosowanie tradycyjnych regulatorów PID i DMC

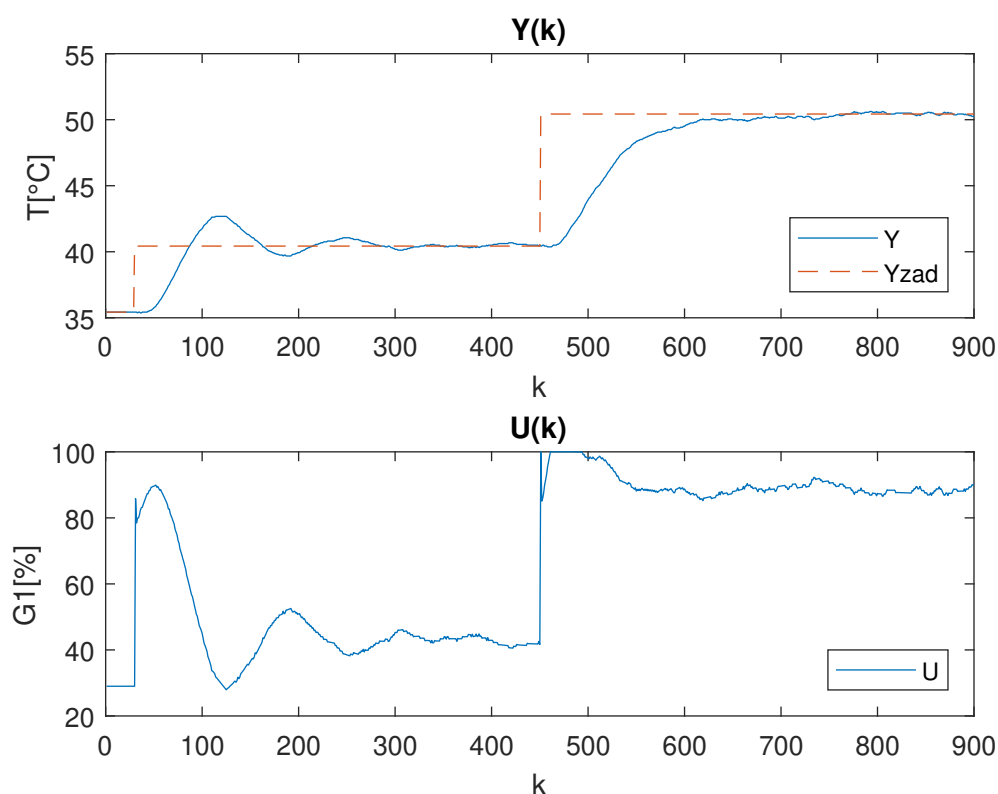
3.1. Regulator PID

3.1.1. Postępowanie

Zarówno w przypadku regulatora PID oraz DMC zostaną użyte skrypty (`doFuzzyPID.m` `doFuzzyDMC.m`) z odpowiednio ustawionym parametrem odpowiadającym za typ regulatora. Jedyna zmiana względem projektu nr 1 nastąpi w wysyłaniu sterowania do obiektu, gdzie funkcję `sendControls` zastępujemy funkcją `sendNonlinearControls`, która ma na celu symulację braku liniowości obiektu na całym obszarze wartości sterowań.

3.1.2. Wyniki symulacji

Wyniki symulacji przedstawiono na wykresie 3.1:

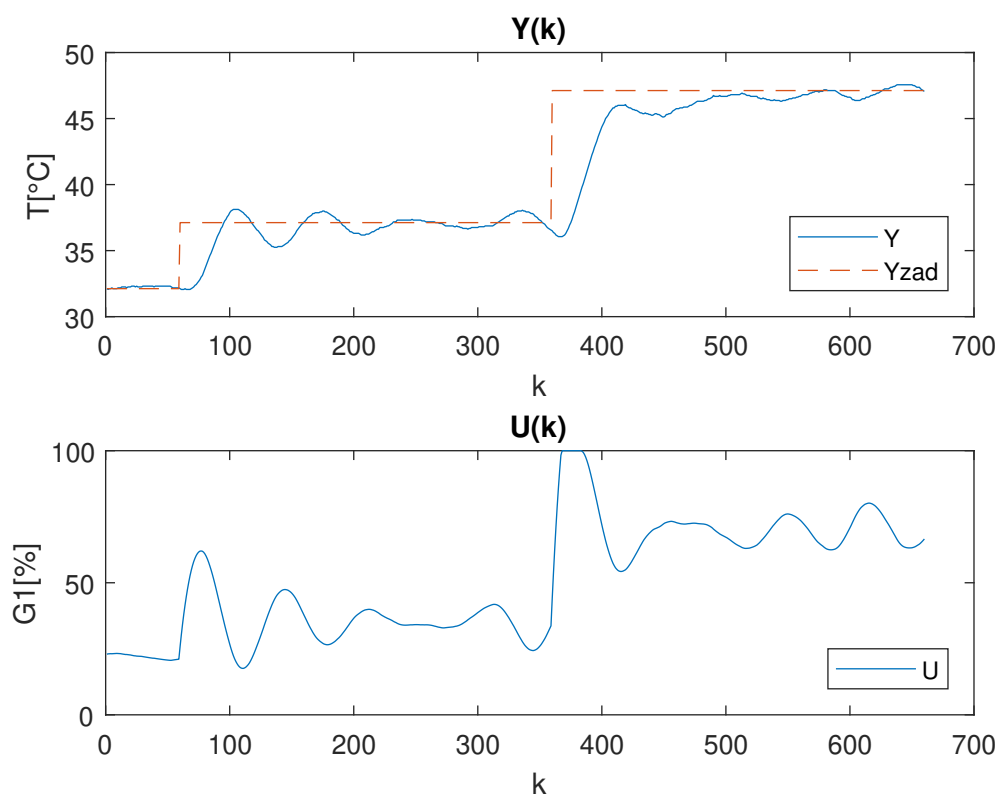

Rys. 3.1. Symulacja dla pojedynczego regulatora PID o parametrach $K = 9,65, T_i = 60, T_d = 0,17$

Błąd (suma kwadratów odchylek) wyniósł $E = 6077$.

3.2. Regulator DMC

Wyniki symulacji przedstawiono na wykresie 3.2:

Rys. 3.2. Symulacja dla pojedynczego regulatora DMC o parametrach $D = 360$, $N = 120$, $N_u = 20$, $\lambda = 1$

Błąd (suma kwadratów odchylek) wyniósł $E = 3795$ (wyniki można ze sobą porównywać mimo krótszego czasu trwania symulacji, liczba skoków pozostała ta sama - tam są generowane głównie uchyby).

3.3. Wnioski

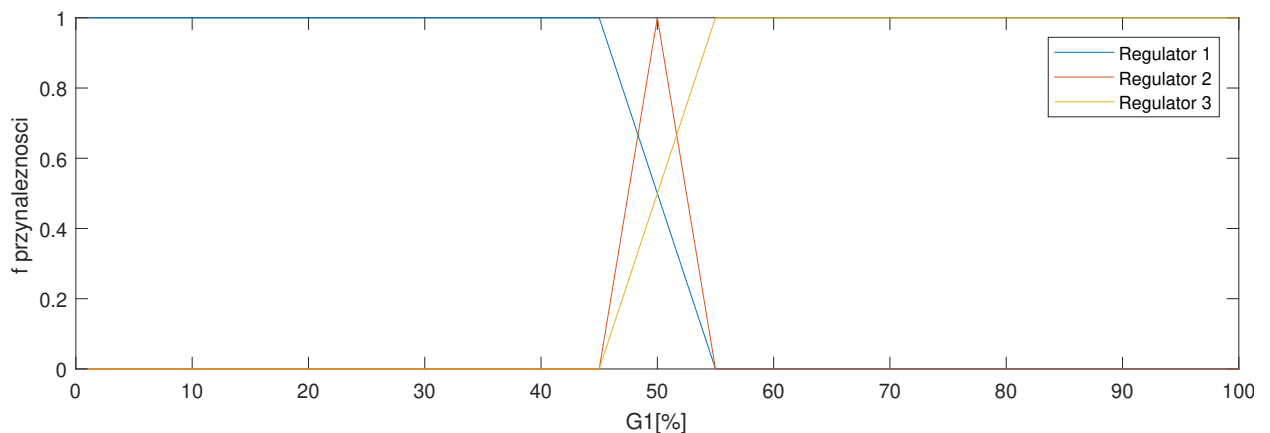
Pomimo że regulatory działają, temperatura zadana jest mniej więcej osiągnana, jednak ich regulacja jest dosyć wolna, a wyjście oscyluje. W celu poprawy regulacji dokonano rozmycia tych regulatorów.

4. Rozmywanie regulatorów

4.1. Funkcje aktywacji

Dla obu regulatorów dobrano identyczne funkcje aktywacji dla trzech regulatorów lokalnych. Rozmywane one są względem wartości sterowana w poprzednim momencie. Zdecydowano się na to z dwóch powodów: po pierwsze układ może zmieniać swoje punkty pracy w zależności od warunków atmosferycznych otoczenia, rozmywanie po wyjściu naraża nas na wpływ takich odchyłeń i spadek jakości regulacji; po drugie nieliniowość na obiekcie jest wprowadzana sterowaniem, tzn. obiekt (według tego co ustalono na projektach 1 oraz 2) jest w miarę liniowy, a jego właściwości nie mogły się zmienić, nieliniowość narzucana jest przez funkcję `sendNonlinearControls`, która jakoby przerabia sterowanie tak, aby układ zachowywał się jak nieliniowy.

Pierwszy regulator lokalny będzie aktywny głównie w przedziale 0-50% (na tym przedziale obiekt zachowuje się jak liniowy), drugi w przedziale 45-55%, a trzeci głównie w przedziale 50-100%, patrz rysunek 4.1. Na tym etapie warto wspomnieć, iż regulator nr 2 umieszczany jest tylko w celu zaspokojenia potrzeb polecenia, sama charakterystyka wskazuje na użycie jedynie dwóch regulatorów lokalnych. Wszelkie próby dostajania regulatorów rozmytych mogą kończyć się fiaskiem z uwagi właśnie na ten sztucznie wytworzony regulator lokalny (zwłaszcza w przypadku regulatora DMC).

Rys. 4.1. Funkcje aktywacji regulatorów lokalnych

4.2. Rozmyty regulator PID

4.2.1. Algorytm

Algorytm działa bardzo podobnie do tego z projektu pierwszego, tylko że każde wyjście trzech regulatorów lokalnych jest wazone przez odpowiadającą mu wartość funkcji aktywacji. Poglądowy algorytm programu porównawczego obsługującego zarówno rozmytą jak i nierozmytą wersję algorytmu wraz z bardziej szczegółowym omówieniem w postaci komentarzy został umieszczony poniżej:

```
% Inicjalizacja polaczenia
addpath('F:\SerialCommunication'); % add a path to the functions
initSerialControl COM3 % initialise com port

% Typ regulatora
regulator=1;
```

```

% Inicjalizacja parametrów
K=[10 10 20];
Ti=[60 60 60];
Td=[0 0 0];
T=1;
% Inicjalizacja wskaźnika jakości
error=0;
% Inicjalizacja czasu trwania symulacji
sim_len=900;

% Parametry dyskretnego PIDa
for i=1:3
r0(i)=K(i)*(1+T/(2*Ti(i))+Td(i)/T);
r1(i)=K(i)*(T/(2*Ti(i))-2*Td(i)/T-1);
r2(i)=K(i)*Td(i)/T;
end

% Inicjalizacja
Y=zeros(sim_len,1);
U=zeros(sim_len,1);
e=zeros(sim_len,1);
y=zeros(sim_len,1);
u=zeros(sim_len,1);
Yzad=zeros(sim_len,1);
kk=linspace(1,sim_len,sim_len)';

% Zakładamy że przed rozpoczęciem symulacji obiekt znajdował się w punkcie pracy
Ypp=readMeasurements(1);
Upp=29;
Y(1:30)=Ypp;
U(1:30)=Upp;

% Inicjalizacja horyzontu wartości zadanych
Yzad(1:sim_len/3-1)=Ypp+5;
Yzad(sim_len/3:2*sim_len/3-1)=Ypp+15;
Yzad(2*sim_len/3:sim_len)=Ypp;

% Ograniczenia U
Umin=0;
Umax=100;
umin=Umin-Upp;
umax=Umax-Upp;

% Główna pętla programu
for i=31:sim_len
% Odczyt wartości temperatury
measurements = readMeasurements(1:7);
Y(k)=measurements(1)
% Rzutowanie względem wartości punktu pracy
y(k)=Y(k)-Ypp;
% Liczenie uchybu i uaktualnienie wskaźnika jakości
e(k)=Yzad(k)-Y(k);
error=error+e(k)^2;
% Wyliczenia wartości funkcji aktywacji
w=f_przyn(U(k-1));

% Użycie PIDa to wyliczenia sterowania
% Jeśli regulator jest nierozmyty przyjmujemy pierwsze elementy macierzy jako parametry
if regulator==1
u_wyliczone=r2(1)*e(k-2)+r1(1)*e(k-1)+r(1)*e(k)+u(k-1);
else
for q=1:3
u_wyliczone=u_wyliczone+w(q)*(r2(q)*e(k-2)+r1(q)*e(k-1)+r0(q)*e(k)+u(k-1));
end
end

% Rzutowanie ograniczeń na wartość sterowania
if u_wyliczone<umin
u_wyliczone=umin;
elseif u_wyliczone>umax
u_wyliczone=umax;
end
u(k)=u_wyliczone;
% Rzutowanie sterowania względem punktu pracy
U(k)=u_wyliczone+Upp;
% Wysłanie sterowania do regulatora
sendNonlinearControls(U(k))
end

```

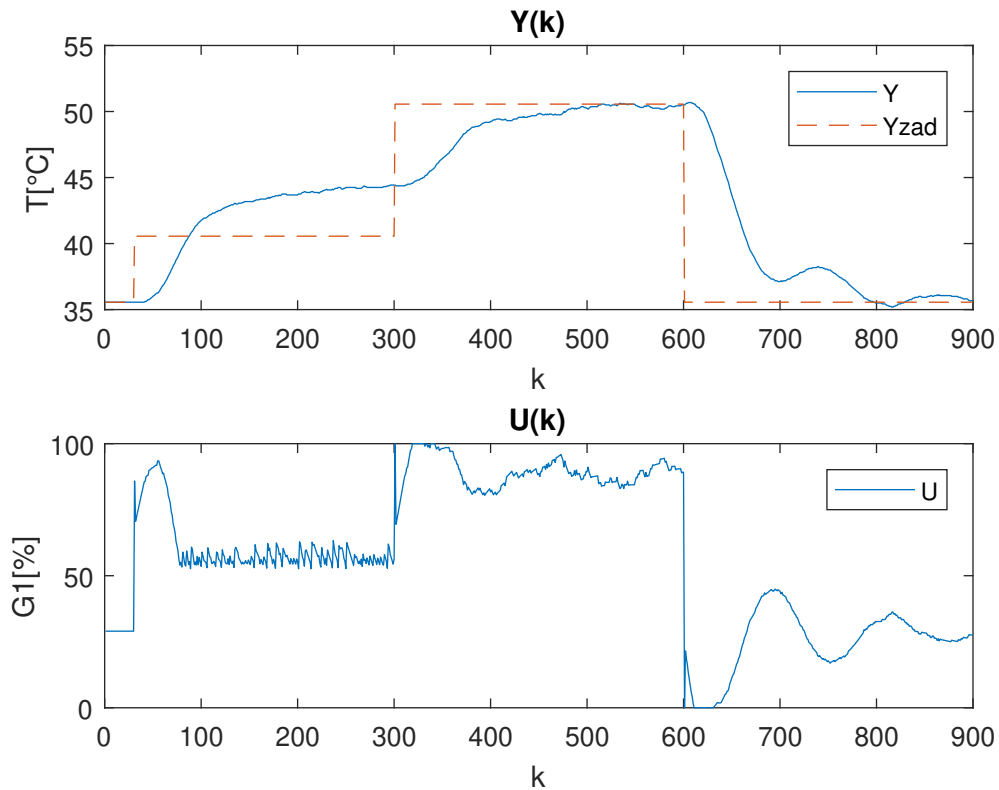
Listing 4.1. Implementacja regulatora PID

4.2.2. Przykładowe PIDy

W celu weryfikacji poprawności napisanego algorytmu przesymulowano obiekt dla parametrów bardzo zbliżonych do tych znalezionych w projekcie nr 1. Stanowiły one także dobry punkt wyjścia do dalszego strojenia. Jako, że przebieg był praktycznie analogiczny do tego znalezionego w zadaniu 3, nie zamieszczano go ponownie.

W celu poprawienia jakości regulacji, w pierwszym kroku zdecydowano się na zwiększenia wzmocnień regulatorów lokalnych 2 oraz 3, tam gdzie były największe problemy z szybkością regulacji.

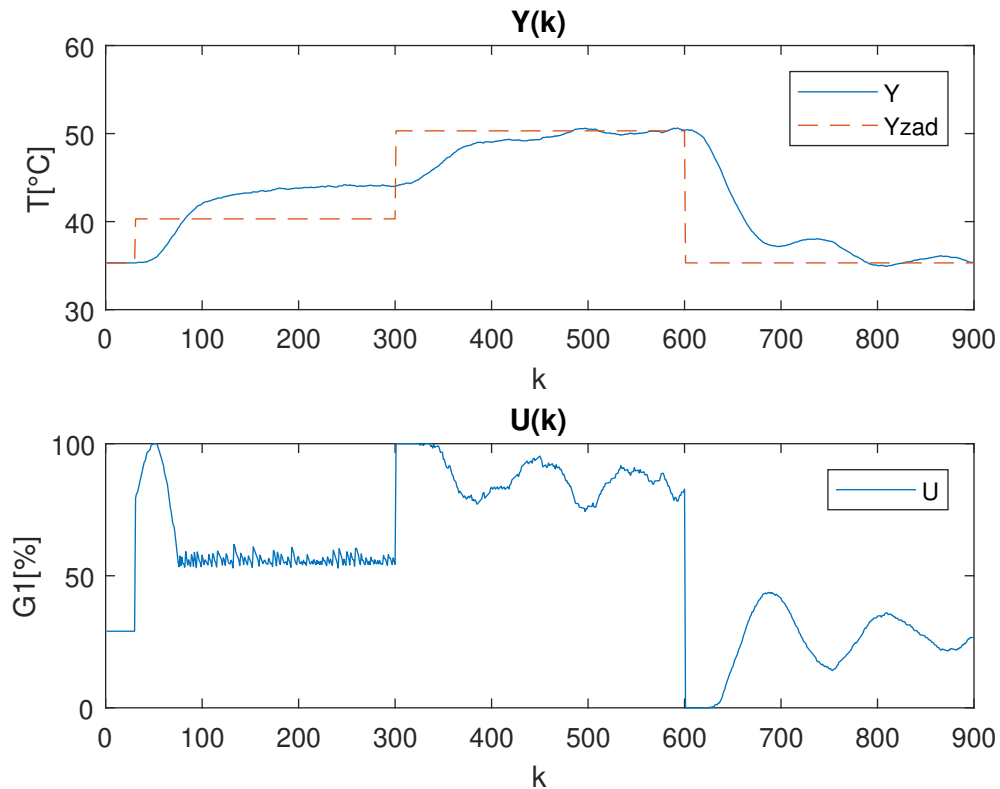
$$K_1 = 9,65, T_{i1} = 60, T_{d1} = 0,17, K_2 = 14, T_{i2} = 60, T_{d2} = 0,17, K_3 = 20, T_{i3} = 60, T_{d3} = 0,17$$

Rys. 4.2. Symulacja regulatora rozmytego nr 1

Widać, że regulator zachowuje się bardzo źle zwłaszcza w okolicach drugiego skoku wartości zadanej. Wynika to z faktu, iż punkt ten znajduje się blisko punktu przełączania regulatorów (sterowanie okół wartości 50) i pozostaje w sferze aktywacji regulatora lokalnego nr 2. Wartość błędu całkowitego jest równa $E_c = 14\,397$, a dla ocinka porównywalnego z wcześniejszym (niekompletnym) eksperymentem dla regulatora nierozmytego $E=4693,3$. O ile sama wartość błędu zmalała, wynika to bardziej z faktu iż w przypadku skoku wartości zadanej o 15 stopni regulator już znajdował się bliżej tego punktu i naliczał mniejsze kary (które są kwadratem odchyłki). Regulacja nie poprawiła się. W następnym kroku zdecydowano się na zbliżenie parametrów regulatora lokalnego nr 2 do regulatora nr 1 oraz sprawdzenie jak regulator zachowuje się po całkowitym odłączeniu członu różniczkującego.

$$K_1 = 10, T_{i1} = 60, T_{d1} = 0, K_2 = 10, T_{i2} = 60, T_{d2} = 0, K_3 = 20, T_{i3} = 60, T_{d3} = 0$$

Rys. 4.3. Symulacja regulatora rozmytego nr 2

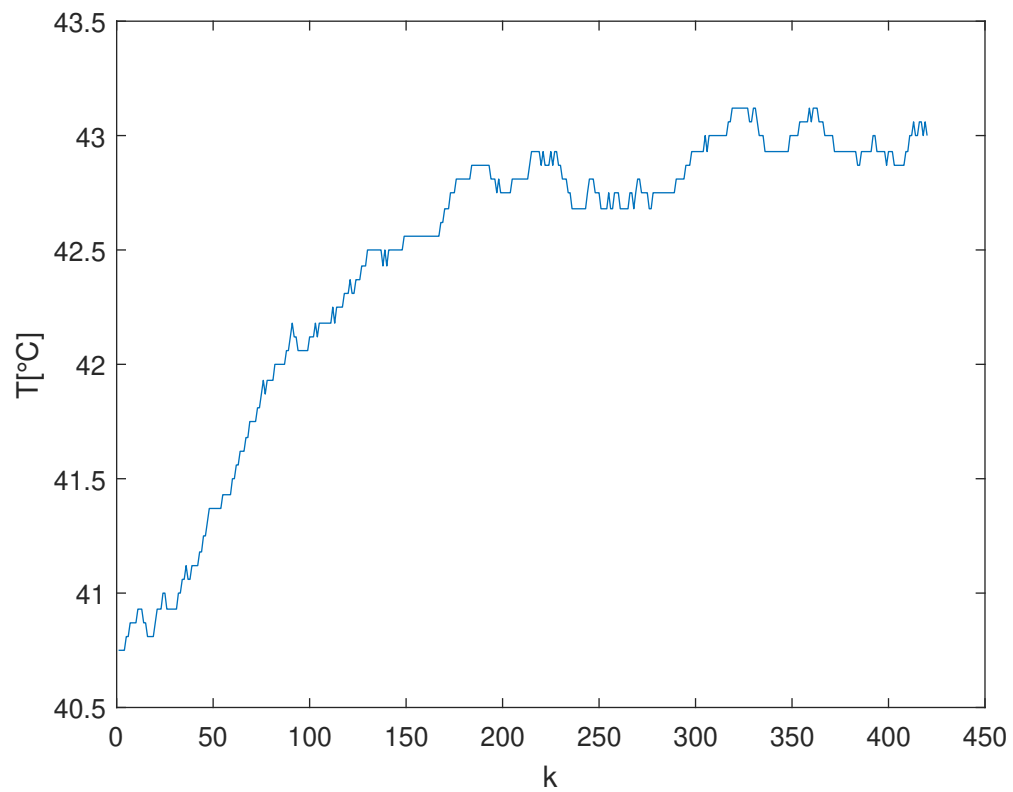
Praktycznie nie nastąpiła żadna poprawa w porównaniu z poprzednim regulatorem, zachowuje się on bardzo podobnie i ma podobne problemy. Wartość błędu całkowitego jest równa $E_c = 13\,866$, a dla ocinka porównywalnego z wcześniejszym (niekompletnym) eksperymentem dla regulatora nierozmytego $E=4638,3$, czyli są odrobinę mniejsze.

4.3. DMC

4.3.1. Odpowiedzi skokowe

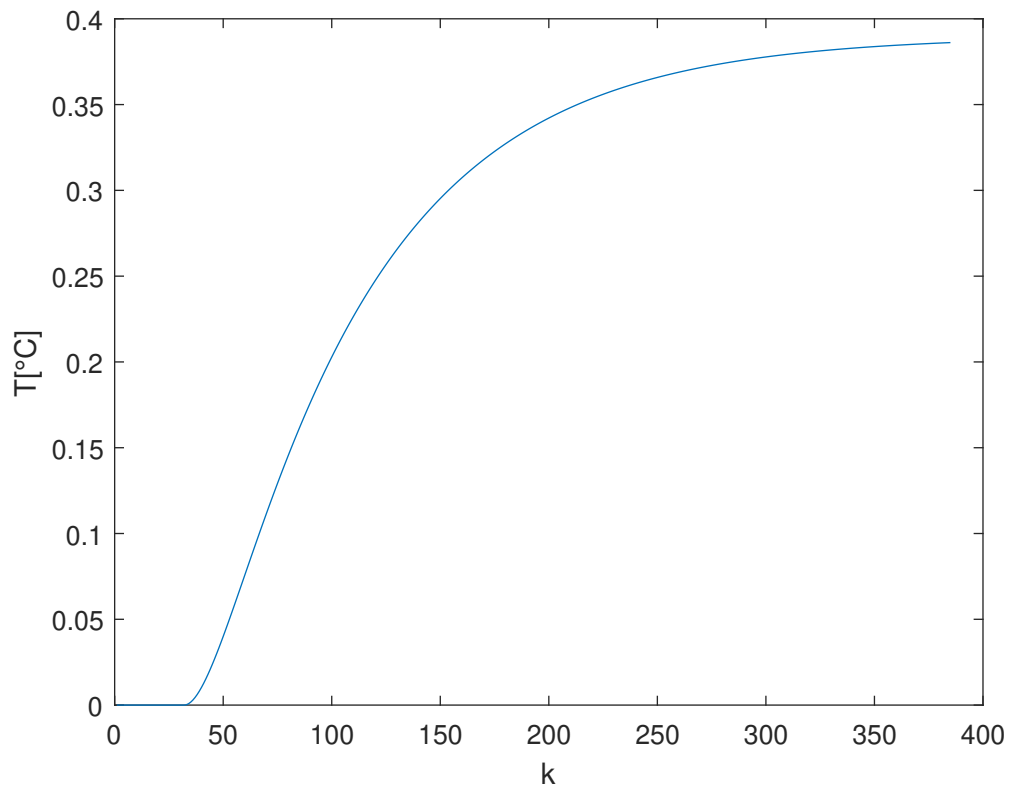
Ponieważ w obszarze sterowań 20-50% układ zachowuje się w ten sam liniowy sposób, nie powinno być różnicy, z jakiego miejsca tego przedziału weźmiemy odpowiedź skokową, analogicznie dla przedziału sterowań 50-80%. Zdecydowano się na skoki 20->30% oraz 50->80%, które zdawały się mieć najlepsze własności. Do stworzenia zoptymalizowanych odpowiedzi skokowych można użyć przebiegów już wcześniej wyznaczonych. Dla regulatora lokalnego nr 2 wykonano skok sterowania 47,5->52,5%. Przedstawiono go na rysunku 4.4:

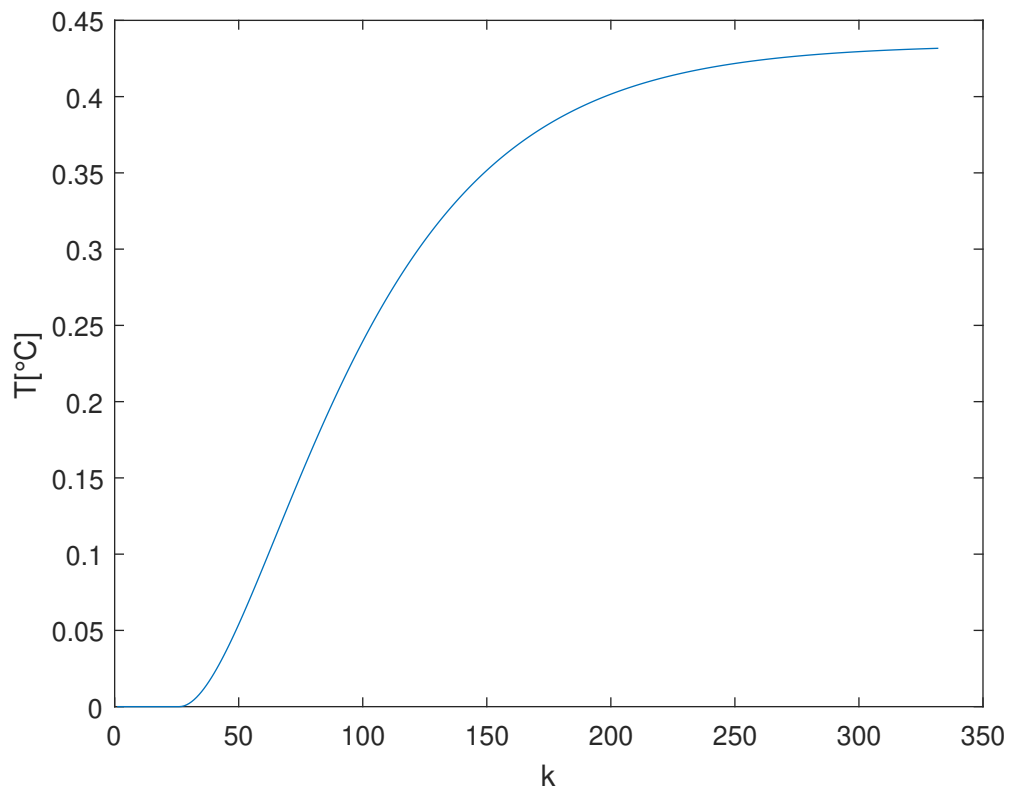

Rys. 4.4. Skok wartości sterowania z 47,5 do 52,5

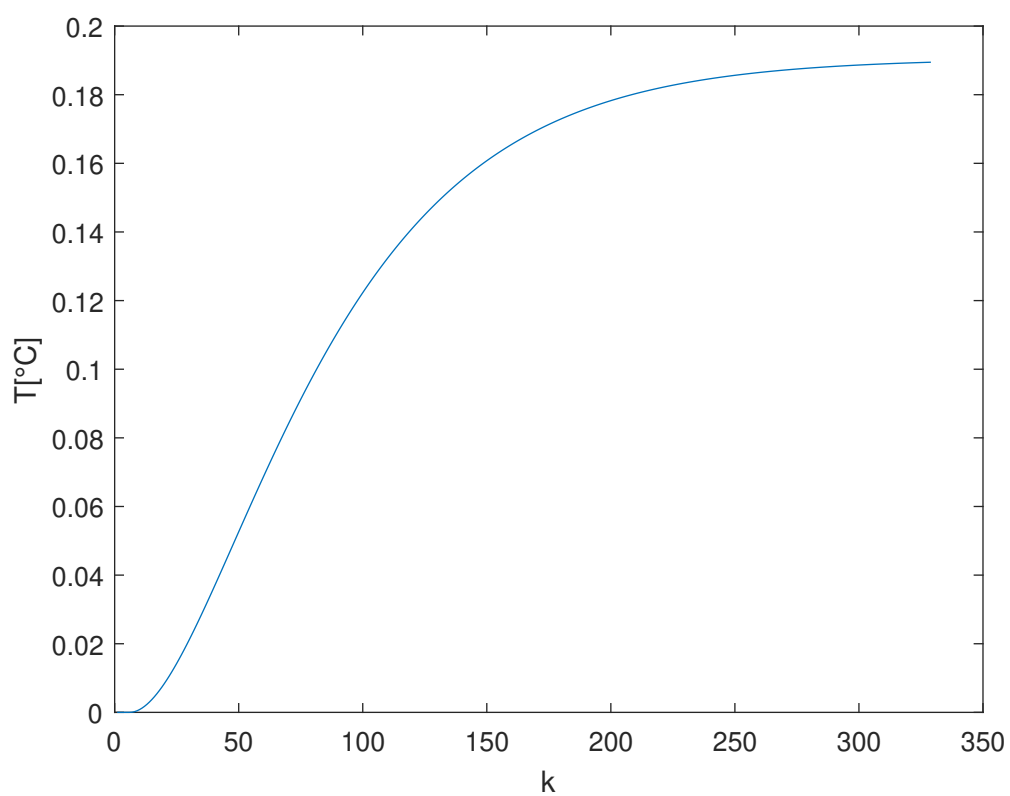
Następnie dokonano normalizacji wszystkich tych przebiegów w celu użycia ich w regulatorze DMC. W tym celu dokonano ich aproksymacji jako członów inercyjnych drugiego rzędu z opóźnieniem oraz dokonano ich przycięcia do wartości horyzontu dynamiki, który ustalono jako $D=360$. Przebiegi znormalizowanych odpowiedzi przedstawiono poniżej:

Rys. 4.5. Znormalizowany skok wartości sterowania z 20 do 30

Rys. 4.6. Znormalizowany skok wartości sterowania z 47,5 do 52,5

Rys. 4.7. Znormalizowany skok wartości sterowania z 70 do 80

4.3.2. Algorytm

```

% Zaladowanie odpowiedzi skokwej
load('step_response_70_80_approx');
load('step_response_20_30_approx');
load('step_response_central_approx');
% Inicjalizacja komunikacji z obiektem
addpath('F:\SerialCommunication');
initSerialControl COM3

% Ustalenie maksymalnych przedzialow sterowania
Umax=100;
Umin=0;

%Ustalenie ilosci regulatorow lokalnych
il = 3;

% Ustawienie parametrow regulatora
D = 320;
N=D;
Nu=D;
lambda = [100 200 100];

% Inicjalizacja macierzy przechowujacych zmienne
ku = zeros(il,D-1);
ke = zeros(1,il);
deltaup=zeros(1,D-1);
deltauk = zeros(il,1);
DELTAuk = zeros(il,1);
% Zaladowanie odpowiedzi skokowych
S(:,1)=step_response_20_30_approx(1:D);
S(:,2)=step_response_central_approx(1:D);
S(:,3)=step_response_70_80_approx(1:D);

% Stworzenie macierzy M, Mp oraz wyliczenie paratmetrow ku oraz ke dla
% kazdego regulatora lokalnego
for r = 1:il
    s = S(:,r);

    M=zeros(N,Nu);
    for i=1:N
        for j=1:Nu
            if (i>=j)
                M(i,j)=s(i-j+1);
            end
        end
    end

    MP=zeros(N,D-1);
    for i=1:N
        for j=1:D-1
            if i+j<=D
                MP(i,j)=s(i+j)-s(j);
            else
                MP(i,j)=s(D)-s(j);
            end
        end
    end

    I=eye(Nu);
    K=((M'*M+lambda(r)*I)^-1)*M';
    ku(r,:)=K(1,:)*MP;
    ke(r)=sum(K(1,:));
end

% Ustalenie punktu pracy
U0 = 29;
Y0 = readMeasurements(1);

% Ustalenie czasu symulacji
start = 10;
n=750;

% Inicjacja macierzy przechowujacej wyjscia, sterowanie oraz uchyby
U = U0*ones(1,n);
Y = Y0*ones(1,n);
e = zeros(1,n);

% Utworzenie horyzontu wartosci zadanej
Yz = Y;
Yz(1:10)=Y0;
Yz(11:n/3) = Y0+5;
Yz(n/3+1:2*n/3)=Y0+15;
Yz(2*n/3+1:end)=Y0;

```

```

% Petla glowna regulatora
for k = start:n
    % Odczyt wartosci wyjscia
    Y(k) = readMeasurements(1);
    % Policzenie wartosci uchybu
    e(k) = Yz(k) - Y(k);

    % Dla regulatora nierozmytego liczymy jedno sterowanie
    if regulator==1
        % Prawo regulacji
        DELTAuk(i)=ke(1)*e(k)-ku(1,:)*deltaup';
    else

        % Dla regulatora rozmytego liczymy sterowanie dla kazdego regulatora
        % lokalnego
        for i = 1:il
            deltauk(i) = ke(i)*e(k)-ku(i,:)*deltaup';
        end
        % Polczenie wartosci funkcji aktywacji dla kazdego regulatora lokalnego
        w = f_przyn(U(k-1));
        % Przemnozenie sterowan regulatorow lokalnych przez ich wartosci
        % funkcji aktywacji
        DELTAuk = w*deltauk/sum(w);
    end
    % Przesuniecie wektora dUp
    for i = D-1:-1:2
        deltaup(i) = deltaup(i-1);
    end
    % I wpisanie do niego wyliczonego elementu
    deltaup(1) = DELTAuk;
    % Wyliczenie obecnej wartosci sterowania
    U(k) = U(k-1)+deltaup(1);
    % Uwzglednienie ograniczen na wartosc sterowania
    U(k) = max(min(U(k),Umax),Umin);
    % Korekta zmiany wartosci sterowania
    deltaup(1)=U(k)-U(k-1);
    % Wyslanie sterowania do obiektu
    sendNonlinearControls(U(k))

    disp([Y(k),U(k)]);
    waitForNewIteration();
end

```

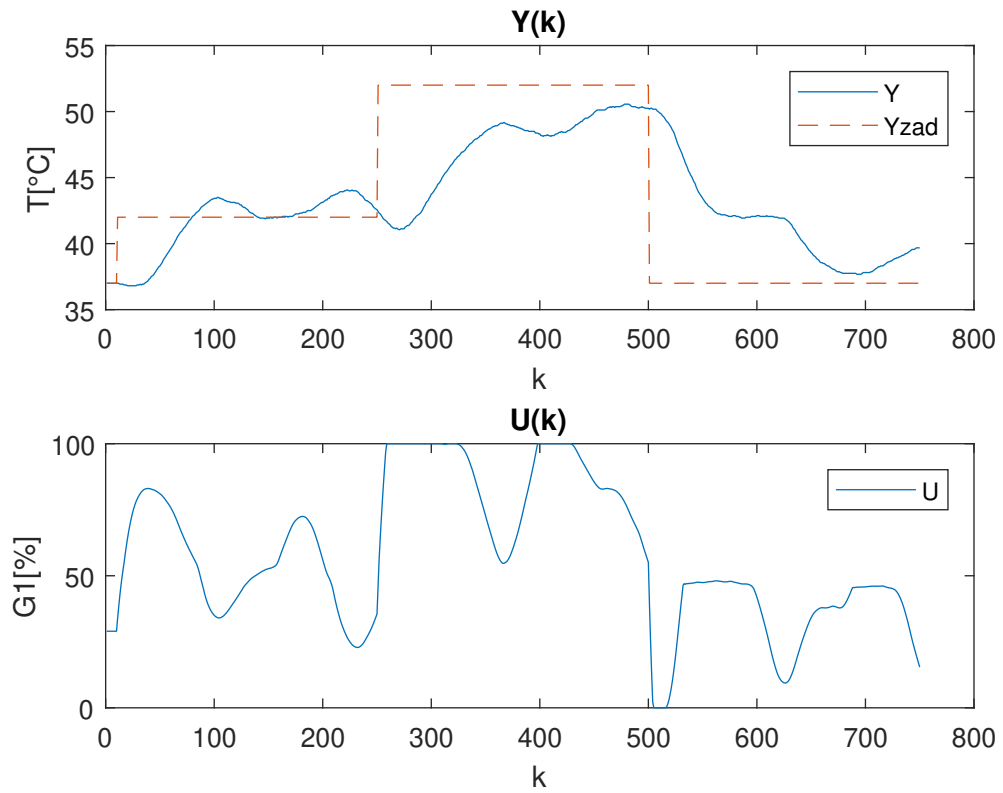
Listing 4.2. Implementacja regulatora DMC

4.3.3. Przykładowe DMC

Horyzonty zgodnie z poleceniem są równe, czyli $D = N = N_u = 360$, zmieniamy jedynie wielkości parametru λ .

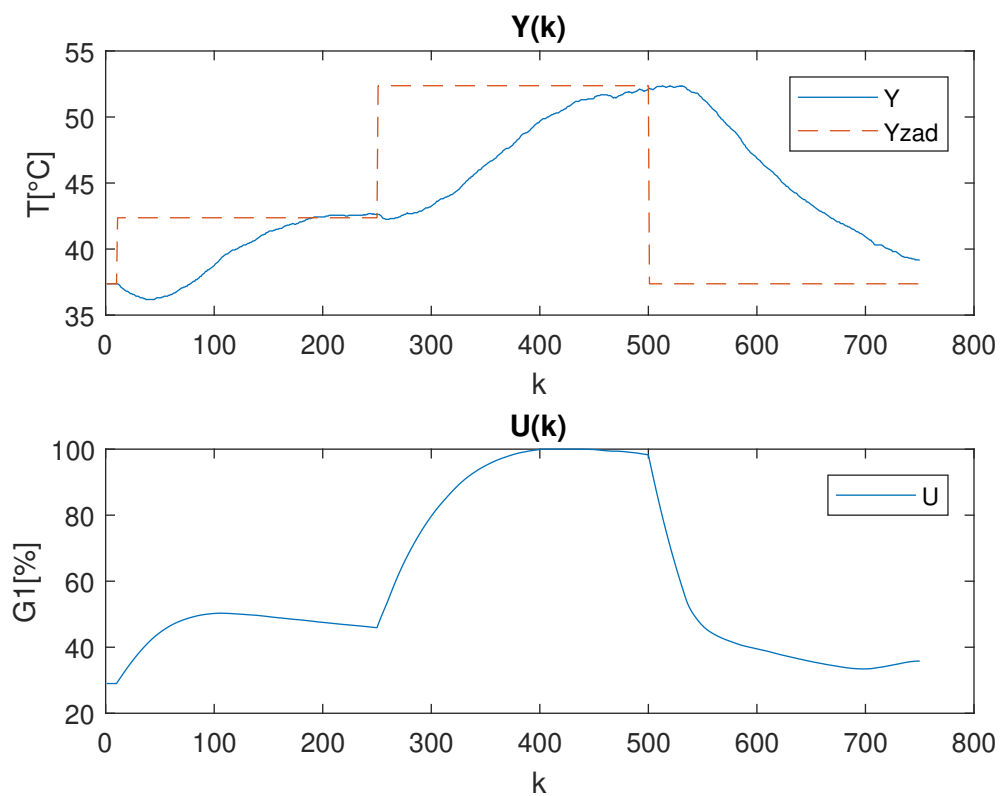
$$\lambda_1 = 1, \lambda_2 = 1, \lambda_3 = 1$$

Wartość błędu całkowitego jest równa $E_c = 17614$, a dla odcinka porównywalnego z wcześniejszym (niekompletnym) eksperymentem dla regulatora nierozmytego $E=9240$. Regulator działa źle. Sprawdzono jeszcze regulację dla zwiększonych parametrów λ . Czas laboratorium nie pozwolił na pozyskanie planowanej symulacji dla mniejszych wartości tego parametru.

Rys. 4.8. Rozmyty regulator nr 1

$$\lambda_1 = 100, \lambda_2 = 200, \lambda_3 = 100$$

Rys. 4.9. Rozmyty regulator nr 2

Wartość błędu całkowitego jest równa $E_c = 34\,133$, a dla odcinka porównywalnego z wcześniejszym (niekompletnym) eksperymentem dla regulatora nierozmytego $E=11\,814$. Regulator działa jeszcze gorzej (jest wolniejszy).

4.4. Wnioski

Zadanie poprawy regulacji nie powiodło się - regulatory rozmyte, teoretycznie lepsze, nie przyniosły spodziewanego polepszenia jakości sterowania. Może to wynikać z:

- nieprawidłowego doboru funkcji aktywacji poszczególnych regulatorów lokalnych, zwłaszcza drugiego, który wydaje się, że jest zbędny i tylko pogarsza regulację;
- w przypadku regulatora PID - niedostatkami czasu - po przeprowadzeniu większej ilości symulacji, możliwe, że regulator działałby dobrze;
- w przypadku regulatora DMC - przypadkowym użyciem nieaprosymowanych odpowiedzi skokowych (mimo posiadania ich zaproksymowanych wersji).